

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

83. త్వశీతితమః సర్గః - భరతవనప్రస్థానమ్

|| భరతవనప్రస్థానమ్ ||

తతః సముత్థితః కాల్యమాస్థాయ స్యందనోత్తమమ్ |
 ప్రయయా భరతః శీఘ్రం రామదర్శనకాంక్షయా || 1 ||

అగ్రతః ప్రయయుస్తస్య సర్వే మంత్రిపురోధసః |
 అధిరుహ్య హయైః యుక్తాన్ రథాన్సూర్యరథోపమాన్ || 2 ||

నవనాగసహస్రాణి కల్పితాని యథావిధి |
 అన్వయుర్భరతం యాంతమిక్ష్వాకు కులనందనమ్ || 3 ||

షష్ఠీ రథసహస్రాణి ధన్వినో వివిధాయుధాః |
 అన్వయుర్భరతం యాంతం రాజపుత్రం యశస్వినమ్ || 4 ||

శతం సహస్రాణ్యశ్వానాం సమారూఢాని రాఘవమ్ |
 అన్వయుర్భరతం యాంతం సత్యసంధం జితేంద్రియమ్ || 5 ||

కైకేయా చ సుమిత్రా చ కౌసల్యా చ యశస్వినీ |
 రామానయన సంహృష్టా యయుర్యానేన భాస్వతా || 6 ||

ప్రయాతాశ్చార్యసంఘాతాః రామం ద్రష్టుం సలక్ష్మణమ్ |
 తస్యైవ చ కథాశ్చిత్రాః కుర్వాణా హృష్టమానసాః || 7 ||

మేఘశ్యామం మహాబాహుం స్థిరసత్త్వం దృఢవ్రతమ్ |
 కదా ద్రక్ష్యామహే రామం జగతః శోకనాశనమ్ || 8 ||

దృష్ట ఏవ హి నః శోకమపనేష్యతి రాఘవః |
 తమః సర్వస్య లోకస్య సముద్యన్నివ భాస్కరః || 9 ||

ఇత్యేవం కథయంతస్తే సంప్రహృష్టాః కథాశ్శుభాః |
 పరిష్యజానాశ్చాన్యోన్యం యయుర్నాగరికా జనాః || 10 ||

యే చ తత్రాపరే సర్వే సమ్మతా యే చ నైగమాః |
 రామం ప్రతి యయుర్హృష్టాః సర్వాః ప్రకృతయస్తదా || 11 ||

మణికారాశ్చ యే కేచిత్ కుంభకారాశ్చ శోభనాః |
 సూత్రకర్తృకృతశ్చైవ యే చ శస్త్రోపజీవినః || 12 ||

మాయూరకాః క్రాకచికా రోచకాః వేధకాస్తథా |
 దంతకారాః సుధాకారాస్తథా గంధోపజీవినః || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

83. త్వశీతితమః సర్గః - భరతవనప్రస్థానమ్

సువర్ణకారాః ప్రఖ్యాతాస్తథా కంబలధావకాః |
 స్నాపకోచ్ఛాదకా వైద్యా ధూపకాః శౌండికాస్తథా || 14 ||
 రజకాస్తున్నవాయాశ్చ గ్రామఘోషమహత్తరాః |
 శైలూషాశ్చ సహ స్త్రీభిర్యయుః కైవర్తకాస్తథా || 15 ||
 సమాహితా వేదవిదో బ్రాహ్మణా వృత్తసమ్మతాః |
 గోరథైః భరతం యాంతమనుజగ్తుః సహస్రశః || 16 ||
 సువేషాః శుద్ధ వసనాస్తామ్ర మృష్టానులేపనాః |
 సర్వే తే వివిధైః యానైః శనైర్భరతమన్వయుః || 17 ||
 ప్రహృష్టముదితా సేనా సాన్వయాత్కైకయా సుతమ్ |
 బ్రాతురానయనే యాంతం భరతం బ్రాతృవత్సలమ్ || 18 ||
 తే గత్వా దూరమధ్యానం రథయానాశ్చకుంజరైః |
 సమాసేదుస్తతో గంగాం శృంగిబేరపురం ప్రతి || 19 ||
 యత్ర రామసఖో వీరో గుహో జ్ఞాతిగణైర్వృతః |
 నివసత్యప్రమాదేన దేశం తం పరిపాలయన్ || 20 ||
 ఉపేత్య తీరం గంగాయాశ్చక్రవాకైరలంకతమ్ |
 వ్యవతిష్ఠత సా సేనా భరతస్యానుయాయినీ || 21 ||
 నిలీక్ష్మానుగతాం సేనాం తాం చ గంగాం శివోదకామ్ |
 భరతః సచివాన్ సర్వాన్ అబ్రవీద్వాక్యకోవిదః || 22 ||
 నివేశయత మే సైన్యమభిప్రాయేణ సర్వతః |
 విశ్రాంతః ప్రతరిష్యామః శ్వేదానీమిమాం నదీమ్ || 23 ||
 దాతుం చ తావదిచ్ఛామి స్వర్గతస్య మహీపతేః |
 ఔర్ధ్వదేహనిమిత్తార్థమ్ అవతీర్యోదకం నదీమ్ || 24 ||
 తస్యైవం బ్రువతోఽమాత్యాస్తథా ఇత్యుక్త్వా సమాహితాః |
 న్యవేశయంస్తాం ఛందేన స్వేన స్వేన పృథక్ పృథక్ || 25 ||
 నివేశ్య గంగామను తాం మహానదీ మ్మమూం విధానైః పరిబర్తశోభినీమ్ |
 ఉవాస రామస్య తదా మహాత్మనో విచింతయానో భరతర్షివర్తనమ్ || 26 ||
 ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే త్వశీతితమః సర్గః ||83||
 అమరనధ్ అమర్